

Nastavni program za predmet:	EKONOMIJA
Odsek – smer:	Svi odseci
Ciljevi predmeta:	<i>Osnovni cilj izučavanja ekonomije je da studenti steknu osnovna ekonomska znanja, kako društva, odnosno ljudi koriste (alociraju) oskudne resurse da bi proizvela alternativna vredna materijalna dobra i usluge i izvršila raspodelu, razmenu i potrošnju (sadašnju i buduću) među različitim ljudima i društvenim grupacijama.</i>
Programski sadržaj:	
<p>OSNOVI EKONOMIJE: Ekonomija, istorijska geneza razvoja ekonomije, predmet izučavanja, ekonomija kao društvena nauka, instrumenti i metode naučne ekonomske analize. Privredni sistem, elementi sistema, oblici privređivanja, društvena proizvodnja, šta, kako i za koga proizvoditi, granica proizvodnih mogućnosti i osnovne ekonomske kategorije. Novac, funkcije i oblici novca, novčani agregati, bankarstvo, kreiranje novca, novčani multiplikator, jednačina novca, kružni tok novca i obrt novca. Makroekonomsko merenje rezultata nacionalne ekonomije i makroekonomski model kružnog toka roba, usluga i novca, GNP, GDP (C, I, G, NX), NP (nominalni, realni, deflator, C, S, I, NX), NI, DI i ekonomske transakcije sa ostatkom sveta (platni bilans, devizni kursevi, promene, paritet kupovne moći, izvoz inflacije, suficit, deficit i multiplikator u spoljno trgovinskoj razmeni. Tržište, tržišni mehanizam, cene, konkurencija, ponuda, tražnja, uravnoteženost ponude i tražnje i kontrola cena.</p> <p>MIKROEKONOMIJA: Individualna i tržišna tražnja i ponuda (krive), efekat dohotka i supstitucija promene cene, elastičnost i koeficijent elastičnosti tražnje i ponude, ukupni prihodi, troškovi i intervencija vlade u uslovima elastičnosti tražnje i ponude, potrosacki visak, marginalna korisnost. Racionalni izbor potrošača, budžetsko ograničenje, preferencije (ukusi) potrošača, kriva indiferentnosti, marginalna stopa supstitucije, maksimalizacija koristi, teorija korisnosti i međuvremenski model izbora potrošača. Ekonomija informacija, izbor potrošača pod nesigurnim okolnostima, verovatnoća, očekivana vrednost i korist, moralni hazard i osiguranje od rizika, model Fon Nojman-Morgestern očekivane korisnosti. Proizvodnja, funkcija proizvodnje, fiksni i promenljivi (varijabilni) inputi, proizvodnja u kratkoročnom i dugoročnom periodu, ukupna, marginalna i prosečna proizvodnja i granična stopa tehničke supstitucije, izokvante. Ponuda preduzeća, maksimiziranje profita, računi preduzeća, ekonomska analiza troškova i prihoda preduzeća (fiksni, varijabilni, marginalni, ukupni, prosečni troškovi i prihodi i njihove krive) i odluke preduzeća povodom outputa u kratkoročnom i dugoročnom vremenskom periodu. Potpuna konkurencija, profit, (ukupni i po jedinici proizvoda) ekonomski i normalni profit, maksimiziranje profita, odluke firmi o proizvodnji, ponuda firmi i tržišna ponuda, proizvođački višak, kratkoročna i dugoročna tržišna ravnoteža, V.Pareto kriterijum. Struktura, izvori i funkcionisanje tržišta nepotpune konkurencije, monopol, oligopol, monopolistička konkurencija, maksimiziranje profita, odluke o veličini proizvodnje autputa, prepreke ulaska, pozitivne i negativne strane monopola, prirodni monopol i regulative države. Tržište rada, tržišna ponuda i tražnja, ravnoteža tržišta, marginalni (granični) fizički proizvod (MPP), proizvod granicnog prihoda i granicna produktivnost rada, smanjenje granicnog proizvoda i prihoda, određivanje plata (zarade), pregovori i uloga sindikata, poslodavaca i vlade. Tržište kapitala i prirodni resursi, kapital, rentali, prinosi, usluge kapitala i sadašnja vrednost, kamata, nominalna i realna kamata, krediti, cena kapital usluga (MVP_k), zemljišna renta, porez na rentu, cena prirodnih resursa (MVP) i alokacija resursa. Ekonomska uloga države u privredi, javna dobra, eksternalije, eksterni troškovi, maksimiranje profita, politika vlade prema eksternim troškovima, tržišna moć, pravednost, ekonomski rast, neto-izvoz, stabilizacija cena i poželjna stopa zaposlenosti. tržišta, cena akcija i dividenda, očekivani profit i perspektivna očekivanja. Ekonomski rast, teorije i modeli rasta, uticaj akumulacije, stanovništva i tehničkog progresa na ekonomski rast, model R. Soloua, i ekonomija ponude. Međunarodna trgovina, teorije komparativnih i konkurentskih prednosti i instrumenti spoljno-trgovinske politike, slobodna trgovina i multilateralni pregovori, svetska privreda, svetsko tržište, globalizacija svetske privrede multinacionalne kompanije, tržište naspram planiranju.</p> <p>MAKROEKONOMIJA: Privredni ciklusi, makroekonomsko prognoziranje, investicije, informacije, tehnički progres, okruženje i privredni ciklusi. Nezaposlenost, radna snaga, stopa nezaposlenosti, vrste</p>	

nezaposlenosti, (sezonska, frikciona, klasična, strukturalna, ciklična, Kenzijanska) rigidnost zarada i prirodna stopa nezaposlenosti, Okunov zakon, Phillipsova kriva, cena nezaposlenosti i problemi nezaposlenosti u SCG. Inflacija, vrste inflacije (umerena, galopirajuća hiperinflacija, uravnotežena, neuravnotežena, nepredviđena, inercijska, inflacija tražnje i troškova, nivoi cena, troškovi inflacije, preraspodela prihoda, deficit javne potrošnje emisiona dobit, porezi i prihodi od inflacije, osujećivanje inflacije. Osnove agregatne ponude i tražnje, makroekonomska ravnoteža i promene ravnoteže u dugoročnom i kratkoročnom periodu, promene i prilagođavanje ravnoteže i multiplikator u AS-AD modelu. Fiskalna i monetarna politika u IS-LM modelu, novac dohodak, kamata, LM kriva, IS kriva, ravnoteža, uticaj fiskalne i monetarne politike u IS – LM modelu, AD kriva – IS – LM model i makroekonomska politika otvorene privrede (fiksni i fleksibilni devizni kursevi). Dohodak, akumulacija (štednja) potrošnja, izvori, forme, metode obrazovanja akumulacije (štednje), uticaj na privredni razvoj, ravnoteža ekonomije, štednja – investicije, funkcija štednje i potrošnje, granicna sklonost potrošnji i štednji, izvori štednje i akumulativna sposobnost privrede. Investicije, vrste, investiciona politika, marginalna efikasnost i kriva investicija, globalna ekonomska efikasnost investicija, profitabilnost investicija, nominalan i realna kamatna stopa pri investiranju, štednja, investicije, nacionalni dohodak i multiplikator investicija. Finansijska tržišta, izbor metoda finansiranja investicija, cena obveznica i kamatna stopa, akcionarstvo, berze, i druge vrste finansijskog

Oblici nastave:	<i>Predavanja i vežbe. Komuniciranje sa nastavnikom je prevashodno usmeno za redovne studije, odnosno putem internet tehnologije za sve aktivnosti u vezi nastave i provere znanja za studije na daljinu.</i>
Obaveze studenata:	<i>Test i/ili seminarskih – pristupnih radova. Svaki seminarski - pristupni rad mora da sadrži: naziv teme, razradu teme (uz korišćenje svih instrumenata i metoda ekonomske analize), zaključni deo i literaturu. Rad treba da objedinjuje teorijska i praktična znanja (uključujući grafikone, tabele, skice, matematička rešenja, i druge prikaze). Konačnu, završnu ocenu student dobija nakon prihvatanja i odbrane radova (pismeno – usmeno) i usmenog izlaganja pred nastavnikom.</i>
Način provere znanja:	<i>Provera znanja preko kolokvijuma i/ili seminarskog rada, pismeno – usmeno za redovne studije, odnosno putem testa internet tehnologijom, za studije na daljinu.</i>
Literatura:	